

1 Koje vrste mjera postoje?

Člankom 145. Zakona o parničnom postupku (*Civilinio proceso kodeksas*) utvrđene su različite vrste privremenih mjera. Privremene mjere mogu biti sljedeće: zapljena nekretnina protivnika osiguranja,

upis zabrane kojom se sprječava prijenos vlasništva u javni registar,

zapljena pokretnina, novca ili stvarnih prava koja protivnik osiguranja duguje i koje drži protivnik osiguranja ili treća osoba,

pečaćenje imovine u vlasništvu protivnika osiguranja,

imenovanje upravitelja imovine protivnika osiguranja,

zabrana kojom se protivnika osiguranja sprječava u sudjelovanju u određenim transakcijama ili poduzimanju određenih radnji,

zabrana kojom se druge osobe sprječava u prijenosu imovine na protivnika osiguranja ili podmirenju drugih obveza,

u iznimnim okolnostima, zabrana kojom se protivnika osiguranja sprječava u napuštanju njegova prebivališta i/ili zabrana kojom se sprječava odvođenje djeteta iz njegova prebivališta bez odobrenja suda,

odgoda unovčenja imovine ako je podnesen prijedlog za prekid zapljene te imovine,

prekid ovrhe radi naplate tražbine;

određivanje privremenog uzdržavanja ili uvođenje privremenih ograničenja,

nalog za poduzimanje mjera radi sprječavanja nastanka ili povećanja štete,

ostale mjere koje su propisane zakonom ili koje naloži sud te u slučaju čijeg bi se izostanka izvršenje sudske odluke moglo otežati ili onemogućiti.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

Na prijedlog stranaka u postupku ili zainteresiranih osoba sud može naložiti privremene mjere ako te osobe dostave uvjerljivo obrazloženje svojeg zahtjeva i ako bi se nedonošenjem tih mjera otežalo ili onemogućilo izvršenje sudske odluke.

Sud može privremene mjere primijeniti po službenoj dužnosti samo ako je to potrebno za zaštitu javnog interesa i ako bi se nedonošenjem tih mjera povrijedila prava i legitimni interesi osobe, društva ili države.

Privremene mjere mogu se primijeniti ako nije pokrenut postupak te u svakoj fazi parničnog postupka.

2.1 Postupak

Prijedloge u pogledu privremenih mjera razmatra prvostupanjski sud ili, u predmetima određenima u [Zakonu o komercijalnoj arbitraži](#) (*Komercinio arbitražo įstatymas*), Regionalni sud iz Vilnusa (*Vilniaus apygardos teismas*). Ako je prijedlog za određivanje privremenih mjera naveden u podnesenom prijedlogu, o pitanju privremenih mjera odlučuje se tek nakon rješavanja pitanja dopuštenosti prijedloga u kojem se one zahtijevaju. Sud u pisanom postupku donosi odluku o prijedlogu za određivanje privremenih mjera u najkraćem mogućem roku, odnosno najkasnije u roku od tri radna dana nakon primitka prijedloga.

Ako sud to smatra nužnim, protivnika osiguranja obavješćuje se o razmatranju prijedloga za određivanje privremenih mjera.

Stranke u postupku mogu prijedloge za određivanje privremenih mjera podnijeti žalbenom ili kasacijskom sudu pred kojim se vodi postupak o meritumu.

Sud može izdati privremene mjere na temelju pisanog obrazloženog prijedloga za određivanje privremenih mjera koji zainteresirana strana podnosi prije datuma pokretanja postupka pred sudom. U tom prijedlogu podnositelj prijedloga mora navesti razloge zbog kojih tužba nije podnesena zajedno s navedenim prijedlogom, iznijeti dokaze o riziku kojem su izloženi interesi podnositelja prijedloga i položiti iznos koji je jednak polovini sudske pristojbe koja se zaračunava za prijedlog za određivanje privremenih mjera, tj. 100 LTL. Polog od 1000 LTL naplaćuje se ako se prijedlozi za određivanje privremenih mjera odnose na postupke koji se vode pred nacionalnim ili stranim arbitražnim sudovima ili redovnim stranim sudovima. Sud može smanjiti iznos pologa zbog teške financijske situacije podnositelja prijedloga ako podnositelj prijedloga dostavi obrazloženi prijedlog u tu svrhu uz dokaze iz kojih je to vidljivo. Pri izricanju privremenih mjera sud određuje rok za pokretanje postupka. Taj rok ne smije biti dulji od 14 dana. Ako se postupak treba pokrenuti pred stranim sudom ili arbitražnim sudom, rok ne smije biti dulji od 30 dana. Privremene mjere ukidaju se ako se postupak ne pokrene u propisanom roku. Ako je za nepokretanje postupka odgovorna predmetna osoba, polog se ne vraća.

Prijedlog za određivanje privremenih mjera mora se podnijeti istom sudu pred kojim će se voditi postupak u skladu s pravilima o nadležnosti. Prijedlog za određivanje privremenih mjera povezanih s predmetom koji se vodi pred stranim sudom ili stranim ili nacionalnim arbitražnim sudom mora se podnijeti Regionalnom sudu u Vilnusu.

Na temelju obrazloženog prijedloga stranaka u postupku ili drugih zainteresiranih osoba sud može jednu privremenu mjeru zamijeniti drugom. Sud mora o svakom takvom prijedlogu obavijestiti stranke u postupku ili zainteresirane strane te one protiv njega mogu podnijeti prigovor.

Sud može donijeti odluku o neizricanju privremenih mjera ako protivnik osiguranja uplati traženi iznos na račun suda ili ako se za protivnika osiguranja izda jamstvo. Uz to, protivnik osiguranja može zasnovati založno pravo na svojoj imovini u korist predlagatelja osiguranja.

2.2 Glavni uvjeti

(vidjeti odjeljak 2.)

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijeći takvim mjerama?

Privremene mjere mogu se primijeniti na nekretnine, pokretnine, novčana sredstva i imovinska prava.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Privremene mjere jesu mjere čijim bi se izostankom izvršenje sudske odluke moglo otežati ili onemogućiti. U slučajevima koji uključuju privremeno ograničenje imovinskih prava nad stvarima u zajedničkom vlasništvu zapljena se može izreći samo u pogledu udjela u imovini koji pripada osobi na koju se primjenjuju privremene mjere. Ako njezin udio u zajedničkoj imovini nije utvrđen, može se zaplijeniti cijela imovina dok se ne utvrdi taj udio.

Nakon zapljene sredstava na računu u bankama i drugim kreditnim institucijama, ta se sredstva smiju upotrebljavati samo za operacije određene u sudskom nalogu.

U slučaju zapljene robe u slobodnom prometu, sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda nositelj prava na tu imovinu može promijeniti sastav i oblik te imovine samo ako se njezina ukupna vrijednost neće smanjiti, osim ako je u sudskom nalogu navedeno drukčije.

Osoba čija je imovina zaplijenjena odgovorna je za svaku povredu ograničenja izrečenih od trenutka dostavljanja obavijesti o nalogu za zapljenu imovine i, ako dostavljanje obavijesti nije moguće, uključujući ako je nalog za privremene mjere donesen u odsustvu te osobe, od trenutka upisa naloga u registar zaplijenjene imovine.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Ako sud odbije zahtjev, sve se prethodne privremene mjere zadržavaju do stupanja na snagu sudske presude. O pitanju ukidanja privremenih mjera mora se odlučiti sudskom presudom.

Ako je zahtjev namiren, sve prethodne privremene mjere ostaju na snazi do izvršenja sudske presude. Sudski ovršitelj koji izvršava presudu obavijestiti će voditelja odgovarajućeg javnog registra o prekidu privremenih mjera u predmetnom postupku.

U slučaju zapljene pokretnina koje se ne mogu upisati u registar imovine ili, ako na dan izricanja naloga vrijednost i priroda imovine protivnika osiguranja sudu nisu poznate, osoba koja predlaže privremene mjere sudskom ovršitelju mora dostaviti zahtjev za utvrđivanje lokacije i opis imovine protivnika osiguranja. Ako se sudskom ovršitelju ne podnese takav zahtjev i ne pojasne pojedinosti o zaplijenjenoj imovini, privremene mjere ostaju na snazi četrnaest dana od datuma njihova izricanja. Na prijedlog stranaka u postupku ili zainteresiranih strana privremene mjere mogu se ukinuti nalogom suda pred kojim se vodi postupak o meritumu.

Sud će po službenoj dužnosti prekinuti privremene mjere ako osoba koja predlaže privremene mjere ne podnese tužbu u roku koji je sud propisao. Takav nalog ne podliježe posebnom žalbenom postupku. Sud može privremene mjere prekinuti po službenoj dužnosti i ako je to potrebno za zaštitu javnog interesa i ako bi se neukidanjem tih mjera povrijedila prava i legitimni interesi osobe, društva ili države.

Ako privremene mjere koje izriče sud dovode do umanjenja, povrede ili ograničenja prava osoba koje nisu stranke u postupku, te osobe mogu od suda pred kojim se vodi postupak o meritumu zatražiti prekid privremenih mjera koje su im izrečene.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Svaki nalog za provedbu privremenih mjera koji prvostupanjski sud donese u skladu s mjerodavnim postupkom stranka u postupku može osporavati podnošenjem zasebne žalbe višem sudu, osim u nizu slučajeva utvrđenih u Zakonu o parničnom postupku. Osobe koje nisu stranke u postupku mogu podnijeti zasebnu žalbu samo u pogledu naloga prvostupanjskog suda kojima su odbijeni njihovi prijedlozi za prekid privremenih mjera koje su im izrečene. Podnošenje zasebne žalbe ne dovodi do prekida postupka.

Sudski nalozi za provedbu privremenih mjera ne podliježu kasacijskoj žalbi.

Posljednji put ažurirano: 21/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.